GAZETA KRAKOWSKA

Nro 25

Z KRAKOWA dnia 28 MARCA 1827 ROKU we SRODĘ.

— Z *Krakowa.* —

Towarzystwo Dobroczynności ma sobie za powinność uwiadomić Prześw: Publiczność o dobroczynnych skutkach, iakie się okazały z odciągnienia w dniu 17 t. m. zapowiedzianey Loteryi fantowey na korzyść ubogich. Blisko 800 zebranych fantów i trzy razy tyle rozprzedanych losòw dowodzą, z iaką skwapliwością tuteysza Publiczność ubiegała się wesprzeć instytucyą trudniącą się utrzymywaniem 330 z okładem niedołężnych, wiekiem obciążonych i potrzebuiących przytułku osób. Towarzystwo Dobroczynności składaiąc uprzeyme podziękowanie Szanowney Publiczności za Jey choyne dary złożone na ołtarzu cierpiącey ludzkości, poczytuie sobie za obowiązek wynurzyć szczególną wdzięczność JO. JWW. i WW. Damom trudniącym się tak troskliwie nietylko zbieraniem licznych fantów, ale również świetnem ubraniem stolików i rozprzedaniem tak znaczney liczby losów; z oświadczeniem, iż wynagrodzenie za Ich podięte trudy i poświęcenie się znaydą niewątpliwie w swych czułych sercach oraz w westchnieniach do Nay wyższego Stwórcy licznych nędzarzy za pomyślność swych Dobroczyńców. Towarzystwo Dobroczynności nie może również pominąć nayczulszego podziękowania lubym dziateczkom, które idąc wzorem szlachetnych i wspaniałomyślnych swych Rodziców przyłożyły się w oddzielnie urządzoney Loteryi dziecinney do wsparcia nieszczęśliwych. Błogosławieństwo i Modły za nich wznoszone przez cierpiących nędzarzy, będą dla nich dostateczną nagrodą. Oby Ich zachęciły w rannem ich życiu do dobroczynności dla bliźnich potrzebuiących wsparcia!

Z Warszawy d. 19 Marca.

Doniesionem iuż było przed 2ma laty o Instytucie Orthepaedycznym, założonym w Berlinie. Odebraliśmy wiadomość, że między dziećmi ułomnemi, oddanemi na kuracyią do tego Instytutu, znaydowały się przysłane z Warszawy i różnych mieysc Królestwa Polskiego, i że szczęśliwie uleczone zostały. Umieszczamy nowy opis tego Instytutu: — " Dostatecznie iest wiadomo, że ułomności ciała i niektóre wady w budowie, staią się nietylko źrodłem tysiącznych fizycznych dolegliwości, lecz że takowe maią oraz szkodliwy wpływ na władze umysłowe i przeznaczenie człowieka. Nie ulega prze-

to wątpliwości, że ustanowienia dążące do poprawy i zniesienia podobnych ułomności, zasługuią na naśladowanie, bo przez takowe osiągnione skutki, maią zbawienny wpływ na całe życie. Dla przyiacioł ludzkości, bacznych na nowe pożyteczne ustanowienia, i gorliwych o ich rozkrzewienie, wiadomość w tym względzie zapewne nie zostanie obojętną. Ustanowieniem tego rodzaiu iest Instytut Orthepaedyczny, czyli dla osób ułomnych, przez Doktora Blemer w Berlinie zaprowadzony. Instytut ten dopiero od lat 3 założony, a do którego Dr. Blemer przeniósł to wszystko, co w tym przedmiocie znalazł naylepszego w podobnych ustanowieniach za granicą, iest umieszczony w pięknem wielkiem zabudowaniu wśród miasta, ma obszerny stosownie urządzony ogród i temuż przyległą wielką salę do ćwiczeń gimnastycznych; nie przepomniano w nim również iak o zabawach dziecinnych iak i rozrywkach; znayduie się w tym domu bibliioteka, urządzenia do kąpieli, elektryzowania i t. p. Nareszcie utrzymuie rząd dla młodzieży w Instytucie zostaiącey, Ochmistrzynią. Tym sposobem iest ten Instytut teraz nietylko mieyscem leczenia dla ułomnych, ale razem w czasie kuracyi, Instytutem nauki i wychowania dla młodzieży. Wszelkie maszyny i całe mechaniczne urządzenie w tym Instytucie Dr. Blemer po części wynalazł, a po części poprawił. Jego urządzenia są wolne od przywar dawnieyszych, żelaznych sznurówek i maszyn naciskaiących; odpowiadaią skuteczniey swemu celowi, i tak są usposobione, że osoby ułomne, z powodu równomiernieyszego krążenia soków i przywrócenia innych utrudzonych naturalnych czynności, doświadczaią w tych maszynach znaczney ulgi. W osobnym warsztacie pod kierunkiem i według informacyi Doktora Blemer, robią i przedaią za umiarkowaną cenę wszelkie aparata, narzędzia i bandaże, dla tego rodzaiu nieszczęśliwych potrzebne. Wszelkie ułomności w swem nastaniu, tudzież w wieku dziecinnym i młodzieńczym, wymagaią 2 do 3 miesięcy, a kiedy doszły wysokiego stopnia i w późnieyszym wieku iuż wykształconego ciała, potrzebuią iednego do 2 lat czasu dla onychże wyleczenia. Ze znaczney liczby ułomnych w ciągu trzech lat w tym Instytucie zostaiących, znalazło wielu skuteczną pomoc. Od osoby płaci się miesięcznie za umeblowane mieszkanie, wygodny stół i usługę Talarów 15 czyli złp. 90. „

Dr. Med: i Chir: *Rudnicki.*

Kurs Listów Zastawnych
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.
przed Losowaniem.

Za Sto złotych w Listach Zastawnych bez 1go Kuponu.

Przedaiący żądaią .	złp. 80	gr. —
Kupuiący daią	— 79	— —
Istotnie przedano po	— 79	— —

W Warszawie dnia 19 Marca 1827 r.
F. H. *Schaber* S. G. K. W.

Z Petersburga d. 20 Lutego D. K.,
(z Ruskiego Inwalida.)

W Naywyższym Ukazie J. C. M. do Rządzącego Senatu pod d. 15 Lutego wyrażono: — "Pałac Oranienbaumski z należącemi do niego gruntami, wsiami i przynależnościami, iako własność w Bogu spoczywaiącego Nayukochańszego Brata Moiego Nayiaśnieyszego Cesarza Alexandra Pawłowicza podpada rozdziałowi na trzy części, to iest, pomiędzy Mną i Bracią Moiemi, Ich Cesarskiemi Wysokościami, Cesarzewiczem Konstantym Pawłowiczem i Wielkim Xiążęciem Michałem Pawłowiczem; lecz Ja, zrzekaiąc

się przypadaiącey na Mnie części, oddaię całą tę maiętność w spadku dla Nich dwòch z Ich potomstwem. Na skutek czego Rozkazuię Rządzącemu Senatowi uczynić około tego przyzwoite rozporządzenia, i pomieniony pałac ze wszystkiemi do niego przynależnościami wyłączyć z pod zawiadowstwa Carsko-Sielskiego Pałacowego Rządu. „

Dnia 15 b. m. odbył się w tuteyszey stolicy pogrzeb Panny Alexandry Dywówny, Kamer Freyliny Nayiaśnieyszych Cesarzowych. Przez lat przeszło trzydzieści zostaiąc przy Nayiaśnieyszey Cesarzowey Matce, Panna Dywówna miała szczęście bydź zaszczyconą poważeniem i łaskawością Tey Dostoyney Monarchini, która raczyła okazywać naytkliwszą troskliwość podczas iey ostatniey choroby, i znaydować się na modlitwach odprawianych przy iey zwłokach przed pogrzebieniem. Zgon iey napełnił głębokim żalem familiią, żywo do niey przywiązaną i licznych przyiacioł.

Wiadomości od Woyska w Georgii.

pod dniem 26 Stycznia.

Jenerałporucznik, Xiążę Madatów, z oddziałem woysk za Araxem, po zaięciu miasteczka Łar, zostawił w niem nieco woyska dla przygotowania żywności na powrot. Dnia 6 Stycznia wyruszył z iazdą w kierunku do Abaranu; nie dochodząc do tego miasta, wysłał oddziały z 200 ludzi dla obeyrzenia mieysc. — Jenerałporucznik Xiążę Madatów, powróciwszy w granice nasze nie małą liczbę familiy koczuiącego ludu, gwałtem wyprowadzonego z prowincyy Szyrwańskiey i Karabachskiey, przybył dnia 16 Stycznia z oddziałem swym nad Arax małemi przechodami ku przeprawie Jed bułuk, gdzie nie znalazłszy żadnych przeszkòd, szczęśliwie przeszedł rzekę Arax.

(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Pokazuie się z robót mierniczych, podiętych około Newy, a wykonanych z wielką starannością przez Podpułkownika Henry, z czego zdał sprawę Pułkownik Destrem, w obszernym artykule, umieszczonym w Dzienniku drog kommunikacyi, iż okazała ta rzeka, dostarcza 116,300 stóp sześciennych wody, na sekundę, co przechodzi wszystkie inne rzeki, iuż wymierzone; iakoż wymiar Nilu, wykonany w 1800 roku przez P. Girard, Inżeniera Francuzkiego, dowiódł, iż w czasie zwyczaynego wody stanowiska, dostarcza tylko 21,800 stóp sześciennych. Trzeba też wiedzieć, iż średnia prędkość biegu Nilu ku Kairowi iest 1 stopa 11 cali na sekundę, gdy tymczasem prędkość biegu Newy, czyni ieszcze 3 stopy i 1 cal, w mieyscu uyścia do zatoki Finlandzkiey. Stosunek przeto prędkości nurtów obu tych rzek, iest iak 23 : 27.

Z Kiszeniewa d. 1 Lutego d. k.

(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Od nieiakiego czasu, założono w Bessarabii trzy rękodzielnie, zasługuiące na uwagę tych wszystkich, których obchodzi codzienny postęp tey prowincyi, w zawodzie przemysłu i uprawy roli.

Pierwsza rękodzielnia, założona w roku 1821 pod Kiszeniewem we wsi Wisterniczani, należy do PP. Marka i Joachima Popowiczów, tudzież Dymitra Michayłowa, poddanych Ottomańskich. Robią w niey chustki bawełniane i perkalowe, przedawane po 3 1/2 do 12 1/2 piastrów. Nie ustępuią w niczem chustkom, pochodzącym z Lewantu, a odznaczaią się nadewszystko żywością kolorów. Przedaią tam chustki, ozdobione różnemi rysunkami i złotemi literami; pomiędzy temi znayduią się chustki z napisami i wierszami Arabskiemi. Takie płacą niekiedy i po 100 piastrów za sztukę.

)2(

Rośliny i korzenie farbierskie sprowadzaią zwykle z Turcyi. W tey fabryce iest 19 robotników; posiada ona 306 tablic drewnianych, wybornie rytych własną ręką iey naczelników. Przez rok wychodzi z niey do 12,000 chustek; odbyt roczny przynosi 72,000 piastrów.

Dwie inne fabryki, założone w Kiszeniewie, są własnością PP. Jana Galani i Jerzego Riga, poddanych Austryiackich. Znayduie się w nich 16 warsztatów do robienia rozmaitych materyy bawełnianych, bawełnicy, półiedwabnic, pasów iedwabnych, i t. d. Liczba robotników, w obu tych fabrykach, wynosi do 80.

Pragnąc ułatwić, ile możności, rozkrzewienie tey gałęzi przemysłu, tak ważney i użyteczney kraiowi, administracyia Bessarabska, prosiła Rządu, o uwolnienie naczelników tego zakładu, od opłat celnych i giełdowych, iako też od kwaterunku woyskowego na lat 10. Rękodzielnie te otrzymały w tymże czasie pozwolenie, wysyłania do Guberniy środkowych, swoich wyrobów, bez żadnych opłat, a tylko składaiąc świadectwo Rządu Bessarabskiego, na stępel, który znaydować się powinien na produktach każdey fabryki. Nadto, fabrykanci maią wolność sprowadzania z zagranicy nici, farb i potrzebnych narzędzi, za opłatą ceł zwyczaynych.

Z Paryża d. 12 Marca.

Izba deputowanych przyięła w Piątek 21 artykuł ustawy względem druków, i dziś lub iutro reszta artykułów przyiętych zostanie.

Dziennik Goniec Francuzki wyraża swoie podziwienie, iż Xżę Hohenlohe iako cudzoziemiec mogł Marszałkowską buławę otrzymać.

P. Fryderyk Cerfbeer został Vicekonsulem w Port-au-Prince (na Haity.)

Baron Amandus Cambaceres, wnuk znanego Xcia i byłego Arcykanclerza tegoż nazwiska, zaślubi się poiutrze z drugą córką zmarłego Xcia Eckmühl (Davoust.)

Wczoraysze wystawienie komiczney opery *le Loup-garou*, chociaż nie bardzo się podobało, na korzyść ubogich mieyskich przyniesło do 5000 Fr.

Dziennik Francuzki Odgłos w Buenos-Ayres wychodzący, pisze pod dniem 18 Listopada, że Admirał Francuzki Rosamel słusznie urażony na postępowanie Brazyliyskiego Admirała Pinto względem handlowych okrętów, żądał i otrzymał u Cesarza posłuchanie; lecz mówił tak żywo, iż to Monarchę obraziło. Przerwał Cesarz iego mowę i zapytał się, czyli odważy się podać mu to, co mówi, na piśmie. — "Natychmiast, odpowiedział Admirał — Udał się na swoią fregatę i napisał do Cesarza równie śmiało iak mówił. Cesarz rozkazał mu donieść, iż list iego przeszle Królowi Francuzkiemu i żądać będzie innego Admirała.

Z Madrytu d. 1 Marca.

Wyrokiem z dnia 12 Lutego nakazał Król przyśpieszyć urządzenie i ubranie ochotników. Władzom mieyskiem, które ociągaią się z wybieraniem na ten cel postanowionych podatków zagrożono oddaleniem. Jenerał Sarsfield składa dowodztwo naczelne woyska. Za powody do tego podaią naprzód: że on innego iest zdania względem woyny z Portugalią od Ministra woiennego, powtóre, iż naygorzey sądzi o woysku, którem dowodzi.

Korpus buntowników Portugalskich, którzy uciekli na ziemię Hiszpańską, gdy dowiedział się, że Jenerał Monet iedzie dla rozbroienia go, wrócił zaraz do Portugalii.

Od kilku dni niesłychać tu o niczem mówiących, iak tylko o kradzieżach, samo-

boystwach i mordach: na celnieyszych ulicach i placach kilkanaście osób między godziną 8 i 9 w wieczór zostało obdartych lub zamordowanych.

Z Lizbony d. 25 Lutego.

Chaves wtargnął 3ci raz do Portugalii w celu złączenia się z Jordao. Ciągnie przeciw niemu Jenerał Mello.

Mówią, iż całe nasze Ministerium zmienione zostało.

Uszli z oyczyzny szlachta Hiszpańscy grywaią tu wieczorami za piastra w orkiestrach.

— Dnia 27. —

Izba parów przyięła przysłaną iey od Izby deputowanych uchwałę względem listy cywilney większością 38 głosów przeciw 2ma, iednak z znacznem pomnieyszeniem summ. Panuiąca Królowa pobierać codziennie będzie 1 Contos Reis (1660 talarów); Reientka rocznie i do śmierci 40 Contos; owdowiała Królowa misięcznie 8 Contos, Infant Don Miguel rocznie 40 Contos; każda z sióstr Rejentki rocznie po 20 Contos. Izba deputowanych uchwaliła wypłacenie młodey Królowey za przybyciem do Portugalii 100 Contos (166,000 talarów) co Izba parów iednomyślnością odrzuciła. — Izba deputowanych trudniła się na ostatniem swoim posiedzeniu proiektem do ustawy względem nietykalności mieszkań obywatelskich.

Dziesiąty pułk huzarów Angielskich przybył d. 13 b. m. do Koimbry, a w 4 dni później Jenerał Clinton z głównym swoim sztabem. Woyska Angielskie czynią powolne poruszenia, co zdaie się okazywać, że oczekuią na więcey woyska.

Jenerałowie Margr. Angeia i Hr. Villaflor opuścili dnia 18 Porto; pierwszy udał się do Braga, a drugi na linią Tamegi. W Codiceira i innych mieyscach dostrzeżono szpiegi Hiszpańskie, ktorzy pieniądzmi i obietnicami usiłowali uwieść żołnierzy Portugalskich. Dnia 18 odprowadzono z Koimbry do Porto Kapitana Mor d'Abrantes i Adwokata Pinto iako więzniów stanu.

List z Walencyi pod dniem 14 Lutego wyraża: "Rokoszanie, którzy niedawno przez Caminha do Hiszpanii uciekli, byli przez 8 dni rozbroionemi, poczem uzbroili ich znowu Hiszpanie i udać się mieli do swych towarzyszów do Traz-os-Montes." Z resztą zbiegowstwo od rokoszanów iest wielkie. Mówią, że ich dowodcy rozpisali w Traz-os-Montes na każdą parafiią, pod karą śmierci na nieposłusznych, po 100 rekrutów. — Twierdzą, iż celem odkrytego niedawno spisku było zamordowanie Jenerała Stubb w Porto.

Z Londynu d. 6 Marca.

Gdy w Piątek do Izby niższey Parlamentu wniesionych zostało 98 próśb za przypuszczeniem Katolików do praw obywatelskich, a 168 przeciw przypuszczeniu, i przez 6 godzin trwały z tego powodu żywe spory, w Poniedziałek rano P. Burdett wprowadził dawno zapowiedziany swóy wniosek względem Katolików i po długiey mowie proponował do uchwalenia: że Izba czuie się bydź przeniknioną potrzebą zastanowienia się niezwłocznie nad dotychczasowemi ustawami tyczącemi się wyłączenia od praw obywatelskich poddanych Katolickich, a to w celu ich uchylenia. Mnóstwo głosów słyszeć się zaraz dało po ukończoney mowie przez P. Burdetta za i przeciw iego propozycyi. Spory trwały aż do godziny 1wszey z północy i na wniosek P. Newport do dnia dzisieyszego odłożone zostały. Dziś zaś ciągnęły się od rozpoczęcia posiedzenia aż do

nazaiutrza do godziny 5 z rana, w którym czasie wniosek P. Burdetta większością 276 głosów przeciw 272 odrzucony został. Od dawnego czasu nie pamiętaią, aby Izba tak liczną była, iak tą razą.

N. Król zalecił Hr. Bathurst, aby tymczasowo zastępował w sprawach w Izbie wyższey Hr. Liwerpool. Zdrowie ostatniego ciągle się polepsza.

— Dnia 9. —

Onegday opuścił N. Król mieszkanie w Brighton, chociaż nie przyszedł ieszcze do zupełnego zdrowia. — Minister Huskisson przychodzi do zdrowia i iuż się przeieździa.

W skutku nadeszłych doniesień od Jenerała Clinton z Portugalii ziechał wczoray Xżę Wellington do miasta.— W zabranych papierach Vicehrabi Montealegre znaleziono poczet składek wszystkich klasztorów w Lizbonie i całey Portugalii na koszta woienne buntowników, o iednym tylko klasztorze Benedyktynów w Lizbonie niema wzmianki.

Wczoray na wniosek Hr. Lauderdale w Izbie wyższey, po krótkim sporze wyznaczona została osobna kommissyia do rozważenia cen zbożowych. — Margr. Landsdown odłożył dziś w teyże Izbie swóy wniosek względem Katolików do 15 b. m. — W Izbie zaś niższey rozpoczęło się dziś roztrząsanie ustaw zbożowych.

W Neusüdwales tak był zły stan handlu, iż zagrażał powszechnem bankructwem, gdyby Rząd nie był wsparł tameczny bank 30,000 Fs. i nie nakazał przymuszonego biegu biletów bankowych.

Podług naynowszych doniesień z wyspy S. Heleny zbudowany tam dla Bonapartego dom stoi próżny, i za dozwoleniem tylko Gubernatora przeieżdziaiący cudzoziemcy mogą w nim mieszkać. W dawnieyszem mieszkaniu izba, w której umarł, obróconą iest na mleczarnią, a reszta gmachu na chlewy.

Posuwanie się woysk Rossyyskich w Persyi zdaie się mocną czynić trwogę w Kalkucie. Pisma publiczne radzą Rządowi Indyyskiemu, aby rozkazał jeograficznie oznaczyć granice, iżby woyska Angielskie z niewiadomości nie były iak względnie Awy na niebezpieczeństwo wystawionemi.

Miasto Pittsburg posłało związkowi w Nowymiorku 1000 piastrów na wsparcie Greków.

— Dnia 10. —

Onegday w Izbie niższey była znowu rzecz o ustawach zbożowych. Kanclerz Skarbowy proponował, aby Izba zamieniła się w wydział dla dokładnieyszego rozważenia tych ustaw. Wniosek ten został bez głosowania przyięty, chociaż sprzeciwiało mu się wielu członków i P. Peel (Minister) miał sposobność oświadczyć, że proponowane środki są stósowne, i że popierać ie będzie. P. Bankes żądał, aby za normalną cenę pszenicy do opłaty celney położyć 64 szylingów. Wielu członków wspierało ten wniosek, ale P. Brougham mówił przeciw niemu i był za propozycyią Ministrów. P. Canning obstawał przy ustanowionych cenach. Aże P. Brougham wyraził obawę, że chociaż zmiana ustaw zbożowych w niższey Izbie przeydzie, w wyższey iednak upaść może, oświadczył Pan Canning: że z komitetem owey Izby zachodzi zupełne w tey mierze porozumienie. Żądanie P. Bankes zostało nakoniec większością 229 głosami przeciw 168 odrzucone. Wczoray przy roztrząsaniu ustaw zbożowych nie znaydował się P. Canning w Izbie niższey. P. Hobhouse złożył teyże Izbie prośbę od szewcowien Londyńskich o wolny zbożem handel.

Hr. Lauderdale wniósł wczoray w wyż-

szey Izbie o wyznaczenie komitetu do rozważenia ustaw zbożowych, których przyięcie za konieczne uważał, i Izba uchwaliła takowy komitet.

"Mała większość o 4 kreski przeciw wnioskowi P. Burdett za Katolikami (wyraża Gazeta Times) nastąpiła przypadkowo, że kilku członków dla choroby nie było obecnych, iakoż i P. Huskisson, gdyby się był mógł na tem posiedzeniu znaydować, byłby pewnie głos swóy dał za sprawą, która go mocno obchodzi. Nie sądziemy iednak aby sprawa Katolików, nawet na teraźnieyszych ieszcze posiedzeniach, zupełnie upadła.„

Z Karakasu d. 12 Stycznia.

Dzień onegdayszy będzie na zawsze pamiętnym z przybycia tu Boliwara. O godzinie 10 z rana zebrało się na rynku około 60 obecnych tu cudzoziemców na koniach i wyiechali z rozwiniętemi chorągwiami aż za wieś Antimoro (o półczwartey godziny ztąd drogi) przeciw oswobodcy. Zaledwo uszykowali się szeregami wzdłuż drogi, gdy nadiechał na koniu oswobodca w granatowym mundurze z czerwonemi wyłogami. Paez iechał po prawey iego stronie, a iego orszak składał się z 12 do 16 osób. Przyięty został radosnym okrzykiem: niech żyie oswobodca! za co nayuprzeymiey podziękował. Boliwar ma twarz powabną i uszanowanie nakazuiącą; widać w niey głęboką melancholiią, a na czole rysy nieukontentowania; oczy ma zapadłe, kolor twarzy ciemny, a włosy czarne. Wąsów nie nosi, i wizerunki w Europie rozszerzone, nie są wcale do niego podobne. Nim opuścił Antimoro złożyła mu deputacyia od cudzoziemców swoie uszanowanie, którą z naywiększą przyiął przychylnością. Pobyt tam iego trwał godzinę, poczem udał się w dalszą drogę. Co pół godziny drogi wystawione były łuki tryumfalne, przy których oswobodca radosnemi okrzykami był witany. W pobliskości Karakas musiał Boliwar z Paezem wsiąść do Angielskiego powozu kwiatami przyozdobionego. Jazda wyiechała przeciw niemu, a w ulicach stała piechota. Lancaster wyszedł z swemi uczniami przeciw niemu, z których każdy niósł chorągiewkę. Natłok ludzi tak był wielki, iż orszak zaledwo mógł naprzód postępować. Wszystkie domy były łańcuchami z kwiatów i obiciami przyozdobione, na wszystkich ulicach znaydowały się łuki tryumfalne, a okna płcią piękną zapełnione. Zapał nie znał granic. Boliwar i Paez wysiedli do Kościoła katedralnego, a lud poszedł za niemi. Z Kościoła szli oba piechotą do domu Boliwara, gdzie przyięła go iego rodzina i liczni przyiaciele. Tu udarował Paeza własną swoią szpadą z złotą rękoiścią, przy którey wszystkie odniósł zwycięztwa. Paez płakał iak dziecko, rzucił mu się do szyi, i był nadzwyczay wzruszony; dobył szpady, przysiągł, iż nigdy iey nie użyie iak obok Boliwara, żałował tego co uczynił i miał nader poruszaiącą mowę. Jutro obecni tu Niemcy, Francuzi i Amerykanie złożą Boliwarowi swoie uszanowanie. Miasto było onegday i wczoray oświecone, dziś także będzie, i uroczystości trwać ieszcze będą 8 do 10 dni. Dnia 20 uda się Boliwar do Laguaira (o 2 godziny drogi od Karakas.) Rozpuścił milicyią, officerów, którzy się Paezowi oparli, na wyższe stopnie posunął, a 2ma nayzapaleńszym i naypodleyszym spiskowym dał paszporty do wyiazdu za granicę. Wszyscy przekonanemi są, że iego obecność zapewni i ustali nakoniec przyszłość Kolumbii.

Z Saxonii d. 4 Marca.

W Dreźnie słuszna obawa, że córka Xcia Jana, Xiężna Marya, po ciężkiem nią

rozwiązaniu wysokiey iey Matki żyć nie będzie, zamieniła się w radość. Przy uroczystych powinszowaniach w appartamentach Xiężny Janowey okazano obecnym chowaiące się to dziecię, i wysoka Położnica tak dalece wyzdrowiała, iż dziś odbędzie wywód i pokazywać się znowu będzie publicznie.

Pewna liczba znakomitszych mieszkańców Drezna oboiey płci i część ciała dyplomatycznego utworzyli pod dyrekcyią Barona Maltzahn towarzystwo teatralne, które w obszernym i gustownie urządzonym domu dało iuż 4ry wystawienia na korzyść ubogich. Wniyście kosztuie 1 talar. Zabawa ta znayduie powszechną pochwałę, a do iey orkiestry wchodzą obecni tu Rossyianie, Polacy i Anglicy. Czysty dochód iednego z wieczorów przyniósł przeszło 500 talarów. Członki towarzystwa czynią naystósownieyszy podział tego daru pomiędzy wstydzących się żebrać.

Od brzegów Menu d. 12 Marca.

Pomiędzy uroczystościami, które z powodu obchodu 50letniego małżeńskiego pożycia Wielkiego Xcia Hesko-Darmstadtskiego wyprawionemi były, następuiący chwalebny czyn zasługuie na wspomnienie: Mieszkańcy miasta Friedberga posłali Wysokiemu Małżeństwu pismo pod tytułem: "Harun al Raszyd,, które opiewa, iż gdy ten Władca pewnego razu w dzień świąteczny rozmawiał z swoią małżonką, oboie będąc iuż w podeszłym wieku, o wzaiemnem życiu i miłości, wszedł bez opowiedzenia się do pokoiu stary Derwisz i złożył im od ubogiego na ostatniey granicy państwa mieszkaiącego ludu bukiet na znak iego miłości i przychylności ku panuiącemu. Mieszkańcy Friedberga zamiast bukietu załączyli do tego pisma paczkę rewersów na rozdane zapomożenia ubogich.

Pomiędzy zaś podarunkami z tegoż powodu składanemi, celuie złożone przez Bankiera Frankfortskiego Anzelma Bothschilda dzieło kunsztu, składaiące się z wielkiego złotego pubara przedziwney roboty, na którego dnie znayduie się zegar, który za nalaniem wina gra melodie.

JO. Xżę Nassau powrócił dnia 4go Marca z Wiednia do swey rezydencyi w Biberach.

Od 2 Marca wszystkie wielkie rzeki w Niemczech zaczęły lody zrucać i w niektórych mieyscach wielkie przyniosły szkody.

Z Szwaycaryi d. 26 Lutego.

Teraźnieysza zima iest bardzo szczególna, przez swoię trwałość i ostrość. Nie tylko w górach Szwaycarskich spadł ciepłomierz w wielu mieyscach, aż na 30 stopień pod punktem marznienia, iak n. p. w Urzernthale, na górze Gotarda, w Dissentis w Grizonach, w Gadmen i Guttannen w wyższey Bernie i innych okolicach, lecz nawet i w wyższych dolinach Kantonu Neufchatelskiego, w Breunie, Locle, La Sagne i Travers, spadł on aż do 25 sto niżey o. Do tego na kotlinę ieziora Genewskiego i iego okolicę tak niezmierny spadł ciężar śniegu, że w samych miastach, iak n. p. w Vevay, Luzyianie, Genewie był na 2 stopy. Mówią, iż w górach iest głęboki na 20 stóp. Powszechny udział wzbudził los gospodnika z Schwaribachu na gościńcu Gemmiskim. Chatę onegoż tak niezmierna massa śniegu przywaliła, iż tylko koło komina można było zrobić wyiście. W tym stanie zostawała cała rodzina gospodnika przez Styczeń, od wszelkiego społeczeństwa zupełnie odcięta i bliska głodu. Dwa bałwany śniegu powiększyły ieszcze nędzę nieszczęśliwych. Ze strony Kandersiegu przedsiewzięto w d. 13, 16, 18 i 20 Stycz: doświadczenia ku onych ocaleniu, i dopiero w ostatnich dniach dostali się do wsi dwie godziny drogi od Schwaribach odległey.

W Genewie umarł w d. 18 Lutego ieden z naygorliwszych popieraczów przywrócenia Rzeczypospolitey, honorowy Radca Stanu, Jozef Arts, były Syndyk, w wieku 84 lat życia swoiego.

DODATEK DO Nro 25. GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 28 MARCA 1827 ROKU we ŚRODĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Raumira.

Dzień godzina	Barometr zreduk: na O° t.	Therm: czyli stop: zim i ciepła	Higrometr	Wiatr		Stan Atmosf:	UWAGI.
Marzec	cali lin:	stopnie	stop:				
god: 7	27 3, 830	† 0. 8	82	Zachodni	mocny	Pochmurno	Snieg.
12	„ 4, 115	† 2. 5	78	„	„	„	
24. 3	„ 3, 647	† 4. 3	81	„	średni	„	Deszcz.
9	„ 2, 949	† 6. 0	83	„	mocny	„	
7	27 1, 564	† 6. 0	81	Zachodni	mocny	Pochmurno	Deszcz.
25. 12	„ 1, 175	† 7. 8	73	„	wicher	„	
3	„ 1, 104	† 7. 6	77	„	mocny	„	
9	„ 0, 948	† 2. 8	85	„	słaby	„	
7	27 0, 922	† 0. 4	77	Połud: Za:	mocny	Pochmurno	o go: 6 1/2 grad. śnieg.
26. 12	„ 1, 018	† 0. 6	85	„	wicher	„	
3	„ 1, 786	† 2. 5	73	„	mocny	Pogoda z Chmur:	o go: 4 śnieg.
9	„ 3, 915	— 1. 6	83	„	„	Pochmurno	

J. Steczkowski, Zast: A. O.

— *Z Krakowa.* —

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH i POLICYI

w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu.

Podaie do wiadomości powszechney, iż Senat Rządzący w skutku przedstawienia Sądu Appellacyynego, że ś. p. Tekla z Jankowskich Ciszewska wdowa bezdzietna Testamentem na dniu 1 Grudnia 1826 r. w formie Urzędowey sporządzonym, dla Instytutów tuteyszo-kraiowych porobiła następuiące legata, iako to:

Życzących trzymać Gazetę Krakowską od 1go Kwietnia 1827 r. uprasza Redakcyia Szanownych Czytelników o wczesne się zgłaszanie.

1. W gotowych pieniądzach złp. tysiąc na wieczysty fundusz ogólnego Domu schronienia Ubogich, pod opieką Towarzystwa Dobroczynności zostaiącego, a to pod warunkiem, ażeby Towarzystwo Dobroczynności Jadwidze Janickiey Matce Testatorki w ogólnym Domu schronienia Ubogich umieszczoney aż do naydłuższego iey życia co tydzień złp. ieden tytułem procentu od legowaney summy z swey kassy na iey osobiste potrzeby wypłacało, a która to summa legowana, po śmierci Matki Testatorki ma się dopiero stać nieodwołalną własnością Domu schronienia ubogich bez żądnego obowiązku.

2. Legat w nieoznaczoney kwocie, iaka się zebrać może z sprzedaży ruchomości domowych w Krakowie znayduiących się, na anniwersarz co rocznie odprawiać się maiący w iednym z klasztorów Krakowskich, który exekutor Testamentowy wybierze i oznaczy, takowe w moc artykułu 910 Kodexu Cywilnego Uchwałą swą w dniu 5tym Stycznia r. b. do N. 5450 zapadłą, z zastrzeżeniem praw trzecich zatwierdził.

W Krakowie dnia 16 Marca 1827 r.

Senator Prezyduiący
Kucieński.
Konwicki, S. W.

Wyczytawszy w Gazecie Krakowskiey Nro 23, na ostatnim Posiedzeniu Seymowym czynione wnioski tyczące się oznaczoney przez W. Kommissyą Organizacyiną kwoty na koszta Kommissyi Włościańskiey, iakoby tęż kwotę Członki Kommissyi dowolnie pomiędzy siebie rozdzielały; dla nieuwiedzenia Opinii Publiczney mylnym a nieodpartym twierdzeniem, winienem oświadczyć, iż z Naywyższey Woli NN. Proteguiących Dworów Członki Kommissyi przez W. Kommissyą Organizacyiną powołane, przestaiąc na zaszczycie z tak chlubnego wezwania, całą nadgrodę w dopełnieniu ścisłym przyiętych dobrowolnie obowiązków, i w korzyściach dla Kraiu tego z swych ciągłych usiłowań spływaiących, zakładaią sobie, nieszczędząc nawet własnych kosztów na utrudzaiące dóbr lustracye, kwotę zaś przez W. Kommissyą Organizacyiną oznaczoną, pomiędzy pomocników swoich, na mocy Jey Reskryptu, w miarę uznaney przez siebie potrzeby podzielaią, oszczędzaiąc z niey corocznie kilka set złp. które pozostaią w Skarbie Rządowym, iak to etat przez Kommissyą Włościańską ułożony, przekonać Seymuiących był powinien. Ubliża więc dostoyności Reprezentanta Kraiowego, kto mylne o rzeczy i osobach czyni wnioski, i takowe w Protokule Obrad dla wiadomości publiczney umieszcza.

X. K. *Skórkowski*,
Prezyd: Kom: Włoś:

Z Bruxelli d. 12 Marca.

Dziennik tuteyszy prostuie doniesienie, iż PP. Posen i Omphal nie Xcia dziedzicznego Oranii (syna Następcy tronu), ale Króla adjutantami mianowani zostali.

Kawaler Anduaga, który po odwołaniu sprawuiącego interessa Hiszpańskie P. Navia na posła przy Dworze naszem przeznaczony został, iuż tu przybył.

Królewic Fryderyk polecił Kapitanowi Bonthay urządzenie w Lowanium woyskowey normalney szkoły.

Wezbranie wód zrządziło znowu w niektórych okolicach naszego kraiu szkody przez przerwanie grobel.

Z Stambułu d. 26 Lutego.

Cesarsko-Rossyyski Poseł Margr. Ribeaupierre, który dnia 11 b. m. w wieczór do Buiukdere przybył, odwiedził bez ceremo-

niału dnia 14 i dni następnych Posłow zagranicznych i nawzaiem był od nich odwiedzany. Zaraz dnia 14 uwiadomił Ministrów Porty przez swoiego Sekretarza Barona Rückmann, przy towarzyszeniu mu tłumacza P. Franchini, o swoim do tuteyszey stolicy przybyciu, i otrzymał na honorową straż, zamiast używanych dawniey Janczarów, 4 Chawasów Wielkiego Wezyra. D. 15 powitał tłumacz Porty w imieniu Ministerium Tureckiego P. Ribeaupierre i złożył mu zastósowane do iego dostoyności podarunki, w kwiatach, konfiturach i owocach. Dnia 18 znaydował się z wszystkiemi osobami swoiego poselstwa na Greckiem Nabożeństwie na Pera, a dnia 20 z swoim tłumaczem odwiedził Reis-Effendego w iego mieszkaniu.

Dnia 18 Wielki Sułtan ucieszony został urodzeniem się syna, drugiego z zostaiących prz życiu, któremu dano imie dziadka Abdulhamid. Zdarzenie to zostało mieszkańcom stolicy przez heroldów i potróyne z dział wystrzały oznaymione, które przez 7 dni wciąż powtarzane były, ubogim hoyne rozdawano jałmużny, Ministrowie i Magnaci składali życzenia W. Sułtanowi, z uwolnieniem iednak od zwyczaynych w takich zdarzeniach podarunków.

Cwiczenia woyskowe, które dla dżdżystey pory na czas zawieszone były, rozpoczęły się na nowo.

Od zaszłey w admiralicyi zmiany, to iest po mianowaniu Kapitanem Baszą po Chosrew Baszy Izzet Mehmeda, podwoiona została czynność w arsenale i Wielki Wezyr często się tam udaie dla zachęcenia robotników do pracy. Zachodzi nawet domysł, że nowy Kapitan Basza nie opuści na teraźnieyszą kompaniią stolicy, ale Tahir Basza, który z Ibrahimem Baszą i iego oycem, Vicekrólem Egipskim, w ścisłych zostaie stosunkach, dowodzić flottą będzie.

TEATR NARODOWY.

Jutro we Czwartek, to iest: dnia 29go Marca r. b. na żądanie Szanowney Publiczności, daną będzie bardzo zabawna komedya w 3ch aktach oryginalnie w polskim ięzyku przez Hr: Fredro napisana: *Damy i Huzary.*

Dnia 1 27 *Marca* 1827 *r.*

Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.	2. Zł. gr.	3. Zł. gr.	4. Zł. gr.
— Pszenicy	14 —	13 —	12 —	10 —
— Żyta	11 15	11 —	10 —	9 —
— Jęczmienia	10 15	10 —	9 —	8 24
— Grochu	18 —	17 —	16 —	15 15
— Owsa	8 10	8 —	7 15	7 —
— Jagieł	21 —	20 —	19 —	18 —
— Rzepaku	26 —	24 —	23 —	22 —

W Gdańsku dnia 19 *Marca.*

Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od	Złp.	600	do	660.
Żyta	—	—	420	—	450.
Jęczmienia	—	—	420	—	438.
Owsa	—	—	342	—	360.
Grochu	—	—	720	—	750.

LOTERYIA KRAIOWA.

W 235 Ciągnieniu dnia 28go Marca r. 1827 w przytomności Osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

14. 69. 83. 41. 31.

Przyyszłe 236 Ciągnienie dnia 4 Kwietnia 1827 r. przpada.

DONIESIENIA.

Sąd Appellacyiny etc.

Gdy z powodu podaney przez dotychczasowego Woźnego przy Sądzie Pokoiu Okręgu Krzeszowickiego, rezygnacyi, posada ta za wakuiącą uznaną została; przeto Sąd Appella-

Fyin Konkurs do takowey ninieyszym ogłasza, z tem dołożeniem, iż ubiegaiący się o tę osadę prośby swe dostatecznemi świadectwami zdatności i moralności wsparte, aż do dnia ostatniego Marca r. b. włącznie do Sądu Pokoiu Okręgu Krzeszowickiego tem pewniey podać winni; ile prośby po upłynionym wyżey oznaczonym terminie podawane, bez skutku zwróconemi będą. — W Krakowie dnia 14 Marca 1827 r. *Piekorski.*

Raubach, Sekr: Sądu Ap.

Wydział Spraw Wewnętrznych i Policyi &c.

Od nieznaiomego Chłopca wyznania Moyżeszowego ucieczką się salwuiącego odebrano w Mieście Kazimierzu Czapkę białogłowską złotą, a od Kobiety także nieznaiomey łyżkę srebrną, że zaś rzeczy te niewiadomo czyią są własnością, a według wszelkiego podobieństwa albo skradzionemi albo i też zagubionemi zostały, przeto Wydział Spraw Wewnętrznych i Policyi wzywa ninieyszym Właściciela, do któregoby takowe Effekta należały, aby z dowodami prawnego ich posiadania do urzędu Policyi Pośredniey zgłosił się, gdzie wzmiankowane rzeczy w Depozycie Policyinym znayduią się.

W Krakowie dnia 21 Marca 1827 r. Senator Prezyduiący,
Kurieński.
Konwicki, Sekr: W.

Podpisany Notaryusz Wolnego Miasta Krakowa z Okręgiem zawiadomia Szanowną Publiczność, iż spredaż przez publiczną licytacyią Ruchomości po ś. p. Janie Aloizym Szydłowskim Kupcu i Obyw: Krak: pozostałych, na dniu 26 Lipca 1826 r., z powodu sporów między Sukcessorami wynikłych dotąd zawieszona, z mocy Reskryptu Wys: Sądu Appellacyynego z dnia 14 Marca r. b. ad Nr. 416 wydanego, w Krakowie w Domu pod L. 504 przy ulicy Floryańskiey stoiącym kontynuowaną będzie, do którey rozpoczęcia zaczynaiąc od Win, których przeszło za iedenaśnie Tysięcy złp. w Inwentarzu oszacowanych znayduie się w partyach nawet małych do 6 butelek (a między któremi są w butelkach węgierskie stare z lat 1788 i 1796, tudzież Hiszpańskie i Francuzkie) dzień 27 Marca r. b. w godzinach zwyczaynych przeznacza, a po wyprzedaniu Win, inne dopiero ruchomości, iako to: stolarszczyzna, miedź, mosiądz, kleynoty, srebra i kosztowności, wszystko za gotową srebrną Courant monetę więcey daiącemu sprzedawane będą. — W Krakowie dnia 24 Marca 1827 r.
Leo Rawicz Pszczołkowski.

Trybunał Iwszey Instancyi Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, podaie do publiczney wiadomości, iż gdy po Janie Kalinowskim pielgrzymie z Częstochowy, którem miał bydź przychodniem z ukrainy, znayduie się w Depozycie sądowym kwota złp. 19 z sprzedarzy ruchomości po tymże pozostałych zebrana, wzywa przeto Sukcessorów zmarłego, iżby po odebranie teyże w przeciągu roku iednego do Trybunału zgłosili się, w przeciwnym bowiem razie Massa Skarbowi publicznemu przyznaną zostanie. — W Krakowie dnia 8 Marca 1827 r. *Mąkolski.*

Podpisany Komornik Sądowy W. M. Krakowa, podaie do publiczney wiadomości, iż w skutek Rezolucyi Wys: Trybunału I. Instancyi z dnia 23 b. m. i r. do L. 729 wydaney, ruchomości po ś. p. Józefie Łebkowskim pozostałe, iako to: suknie, naczynia miedziane, stolarszczyzna, srebro, zegarki i różne sprzęty domowe w dniu 29 b. m. i roku i dni następnych w godzinach zwczaynych w Domu przy Krakowie na Piasku pod L. 73 przez publiczną licytacyą za gotową zaraz zapłatę w monecie srebrney courant sprzedanemi zostaną.

W Krakowie dnia 24 Marca 1827 roku. Teodor *Jaworski*, Kom: Sąd.

W dniu 30 Marca r. b. 1827 o godzinie 2 po południu w Krakowie przy Ulicy Stey Anny w Kamienicy pod L. 317 położoney, w drodze exekucyi Sądowey odbędzie się publiczna licytacyia Jabłek, w różnym gatunku korcy kilkanaście; chęć zatym licytować maiących, podpisany Komornik na czas i mieysce oznaczone zaprasza.

W Krakowie dnia 22 Marca 1827 r.

Teodor *Jaworski*, Kom: Sąd.